

Strasbourg, 2016.10.25.
SWD(2016) 344 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A HATÁSVIZSGÁLAT VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

**Javaslat
A TANÁCS IRÁNYELVE**

a kettős adóztatással kapcsolatos európai uniós vitarendezési mechanizmusokról

{COM(2016) 686 final}
{SWD(2016) 343 final}

Összefoglaló
Hatásvizsgálat a kettős adóztatással kapcsolatos vitarendezési mechanizmusok tökéletesítéséről
A. A fellépés szükségessége
Miért? Milyen problémát kell megoldani?
A jövedelemnek különböző tagállamok általi kettős megadóztatása kedvezőtlen hatással van a határokon átnyúló beruházásokra, gazdasági torzulásokhoz és hatékonysági problémákhoz vezet, ami instabil környezetet teremt az adózók és az adóhatóságok számára egyaránt. Az Unióban jelenleg hatályos, a kettős adóztatással kapcsolatos vitarendezési mechanizmusok, így például a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmények részét képező kölcsönös egyeztetési eljárások vagy a transzferárazással kapcsolatos jogvitákról szóló uniós választottbíróági egyezmény számos hiányosságot rejtnek magukban a hatályukat, hatékonyságukat és eredményességüket illetően. A rendelkezésre álló információk tanúsága szerint vannak olyan esetek, amikor megtagadták a hozzáférést az eljárásokhoz, azok elakadtak vagy késedelmet szenvedtek, illetve az adózók számára túl nagy megfelelési terhet jelentenek. E hiányosságok negatív hatása a globalizációs trendek következtében egyre fokozódik, melyeket a több országra kiterjedő ügyletek számának emelkedése, az adóügyi ellenőrzések számának és kiterjedésének a növekedése és az adóügyi szabályok általános összetettsége határoz meg. Jelenleg gyakran előfordul, hogy nincsenek kötelező érvényű előírások a tagállamok számára a jogviták végleges, időszerű és hatékony rendezésére vonatkozóan. Ezenkívül az Unióban nem alkalmazzák egységesen a vitarendezési eljárásokat.
Mi a kezdeményezés várható eredménye?
Célja a kettős adóztatással kapcsolatos vitarendezési mechanizmusok javítása az Unióban a kettős adóztatással kapcsolatos jogviták végleges és hatékony rendezése érdekében, a kettős adóztatás teljes megszüntetése mellett. A hangsúly a jelenlegi mechanizmusok tökéletesítésén van, célja észszerű időkeret kialakítása az eljárás számára, alkalmazási körének bővítése és egységessé tétele EU-szerte, valamint a hatékonyság és jogbiztonság fokozása a végleges határozat végrehajtása tekintetében.
Milyen többletértéket képvisel az uniós szintű fellépés?
Az uniós hozzáadott érték azon a tényen alapul, hogy a vitarendezés hatékony javításához egységes és összehangolt végrehajtás szükséges. Szintén fontos ezeknek a következetes kezelése a globális szintű adókijátszás és adókikerülés elleni harc jelenlegi kontextusában. Egy ilyen kezdeményezés a javasolt megoldással együtt a hatékonyság és végrehajthatóság tekintetében hozzáadott értéket fog teremteni az uniós vívmányok számára, mindenekelőtt az adóztatás és különösen a transzferárazási keret tekintetében.
B. Megoldások
Milyen jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikai alternatívák merültek fel? Van-e előnyben részesített megoldás? Miért?
Különböző alternatívák kerültek figyelembevételre, ideértve a következőket a kettős adóztatással kapcsolatos, az Unióban már meglévő vitarendezési mechanizmusok működésének javítására vonatkozó ajánlások,

- ajánlás az Európai Unió Bíróságának választottbíróként történő bevonására azokban az esetekben, ahol nem sikerül kölcsönösen megállapodásra jutni
- a kettős adóztatással kapcsolatos vitarendezési mechanizmus unióbeli kibővített alkalmazását lehetővé tevő jogi keretet biztosító irányelv
- egy kollíziós szabályokkal és a kettős adóztatással kapcsolatos vitarendezési mechanizmussal rendelkező átfogó új jogi eszközt előíró irányelv.

A különböző alternatívák értékelését követően előnyben részesített lehetőség az irányelv lett. A specifikus kollíziós szabályokkal rendelkező új, átfogó jogi eszköz létrehozása kevésbé megfelelőnek tekinthető, mivel majdnem valamennyi kétoldalú kapcsolat keretében a kettős adóztatás elkerüléséről szóló megállapodások már tartalmazznak ilyen kollíziós szabályokat. További kollíziós szabályok bevezetése inkább hátrányokkal járna. Ehelyett egy irányelvjavaslatra esett a választás, amely keretében a már meglévő mechanizmusok egy végső eszközt jelentő kötelező erejű választottbírószakasszal párosulnak, és az adózóknak lehetőségük nyílik fellebbezni a belföldi adóügyi bíróságok előtt a késedelmek vagy az eljáráshoz való hozzáférés megtagadásának megszüntetése érdekében. Az elemzésből kiderül, hogy ennek az alternatívának egyértelmű előnyei vannak a hatékonyság és időszerűség tekintetében, ugyanis a már meglévő gyakorlatokon alapszik, és előnyösebb a fellépés elmulasztásánál vagy egy ajánlás kibocsátásánál.

Ki melyik alternatívát támogatja?

A kezdeményezés általános támogatásban részesült az üzleti érdekelt felek egy csoportja és egy sor olyan tagállam körében, amelyeket elsődlegesen érintenek a negatív hatások. A nem kormányzati szervezetek, magánszemélyek és a konzultációban részt vevő egyéb válaszadók nem adtak hangot negatív véleménynek; épp ellenkezőleg, hangsúlyozták más kezdeményezések, például a közös konszolidált társaságiadó-alap (KKTA), meglehetősen pozitív hatását.

C. Az előnyben részesített alternatíva hatásai

Melyek az előnyben részesített lehetőség (ha nincs ilyen, akkor a főbb lehetőségek) előnyei?

Az előnyben részesített alternatíva várhatóan növeli az adórendszerek igazságosságát, valamint a kettős adóztatás megszüntetése révén egyenlő versenyfeltételeket teremt az Unióban. Ez hozzájárulna annak biztosításához, hogy a vállalatok igazságos mértékben részesüljenek az adóterhekből, illetve fokozná az adórendszerek általános igazságosságát. A határokon átnyúló adózási akadályok továbbá hatékonyan megszüntethetők lennének az Unióban. A jelentős gazdasági torzulások csökkennének, ami kedvező környezetet biztosítana a növekedés és a beruházások számára. Nem állnak rendelkezésre részletes mennyiségi adatok és előrejelzések ezen adózókat vagy tagállamokat érintő várható előnyökre vonatkozóan. Mindazonáltal, a kettős adóztatással kapcsolatos jelenlegi vitarendezési mechanizmus keretében folytatott ügyek száma jelenleg 910-re tehető a 2014-es év végi adatok szerint, ami 10,5 milliárd eurót jelent, és ami az Unióban 2014-ben kivetett összes társasági adó 3%-ának felel meg (351 milliárd euró).

Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor milyen költségekkel járnak a főbb lehetőségek)?

A javaslat költségei a nemzeti adóbevételek tekintetében attól függnek, hogy a tagállamok miként igazítják ki erőforrásaikat a javaslat által előírt kötelezettségeik teljesítése érdekében. Ezek a költségek azonban korlátozottak kell, hogy legyenek, és nem térhetnek el jelentősen a kettős adóztatással kapcsolatos hatályos vitarendezési mechanizmus jelenlegi költségeitől, mivel a kezdeményezés a meglévő uniós vívmányok és az EU általános transzferárazási keretének optimalizált kombinációjára

épül. Ezenkívül méretgazdaságosságot is eredményeznek, ugyanis az adóhatóságok szintjén az erőforrásokra és az adminisztratív kapacitásra fordított hasonló mértékű beruházásokra lesz szükség a hasonló célkitűzések nemzetközi szinten történő megvalósításához (az OECD adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással (BEPS) foglalkozó jelentésének 14. fellépése). Nem állnak rendelkezésre mennyiségi adatok az adóhatóságok adminisztratív költségeire vonatkozóan a fent ismertetett kontextusban.
Hogyan érinti a fellépés a vállalkozásokat, köztük a kis- és középvállalkozásokat és a mikrovállalkozásokat?
A kezdeményezés valamennyi vállalkozói jövedelemmel rendelkező adózót érint, továbbá egyenlőbb versenyfeltételeket teremt az EU-n belül. Úgy lett kialakítva, hogy megfeleljen a kkv-k sajátosságainak, lehetővé téve a tagállamok számára, hogy megfelelőbb alternatív vitarendezési mechanizmusokat (pl. közvetítés) vagy gyors megoldásokat javasoljanak. Általánosságban elmondható, hogy a javasolt megoldások előnyökkel járnak, például az alacsonyabb megfelelési költségek és a fokozottabb hatékonyság tekintetében. Következésképpen a hatásuk pozitív.
Jelentős lesz-e a nemzeti költségvetésekre és közigazgatásra gyakorolt hatás?
Általánosságban középtávon a kezdeményezés várhatóan pozitív következményekkel jár a beruházásokra, a növekedésre és a munkahelyteremtésre nézve, pozitív hatással lesz a jövőben az adóbeszedésre, valamint várható az adóbevételek konszolidációja is.
Lesznek-e egyéb jelentős hatások?
A kezdeményezés beruházási szempontból vonzóbbá teszi az Uniót, és várható az EU általános versenyképességének a javulása is, mivel stabilabb és biztosabb alapot nyújt a beruházási döntések meghozatalához. Az üzleti tevékenységek várhatóan nyereségesebbek lesznek, a gazdaság pedig ellenállóbbá válik.
D. Nyomon követés
Mikor kerül sor a szakpolitikai fellépés felülvizsgálatára?
A szakpolitika a gyakorlatba való átültetésétől számított öt éven belül kerül felülvizsgálatra. Ez az időtartam észszerűnek tűnik, hiszen az adózóknak és adóhatóságoknak időre van szükségük ahhoz, hogy a kettős adóztatással kapcsolatos jogvitáik során alkalmazkodjanak az új feltételekhez, és rendelkezésre bocsáthassák a megfelelő adatokat.